

Yeni dostları dinlemeye hazır mısınız!

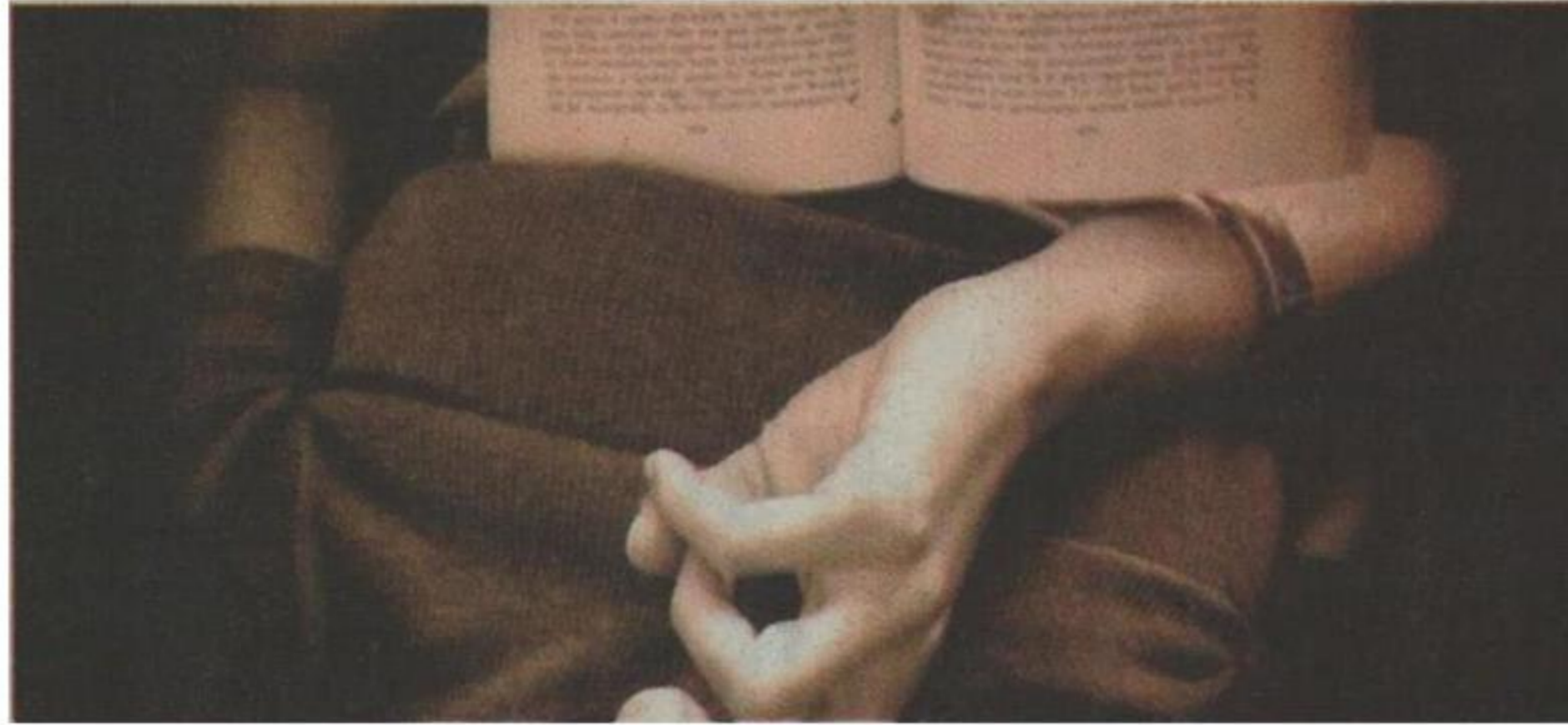
Çek yazar Iva Procházková'nın ses getiren gençlik romanı Çıplaklar, Berlin'de yolları kesişen beş gencin etrafında dönerek dış dünyanın insanlar üzerinde kurduğu baskıları gözler önüne seriyor

KEREM GÖRKEM

Bir an için ergenlik yıllarımıza dönelim ve hatırlayalım. Canımızı sıkkan fazlalıklardan arındığımız, bu uğurda gerek asileşerek gerekse dostlar kaybederek bedel ödediğimiz; geride bıraktığımız on küsur yılın ardından, "çıplaklığın" ilk defa bu derece ilgi çekici geldiği bir dönemdi, değil mi? İlk bile bile yalnızlığımızı, ilk hakiki nefretimizi ve ilk sevişmemizi ergenlik yıllarında yaşadık. Çıplaklığı paylaştık biri(leri)yle, çıplaklığın bize sunduğu sonsuz özgürlüğü, bütün kirlerden arınmış bıraklığı tattık. Sancılıydı, kabul. Bugün şöyle bir geriye döndüğümüzde, geçmiş adına pişmanlık duyacağımız şeylerin çoğunu ergenlik yıllarında yaşadık. Ama çok şey de öğrendik –inkâr etmek yalan söylemektir.

SEÇİM YAPMA VAKTİ!

Ergenliğin son yıllarına –bu döneme "yetişkinliğe ilk adım" da diyebiliriz– geldiğimizde, hani denir ya, daha bir "görmüş geçirmiş"tik. Asıl ayrılmalar da bu noktada başladı. İddiamdır: Yetişkinlerin halihazırdaki tutum ve davranışlarının açıklaması ergenlik yıllarında saklıdır. Çünkü, tam da bu yıllarda esaslı bir seçim yapar insan. Aslında bu vakitte birçok konuda yaptığımız tercihlerle hayatımıza yön verdiğimiz söylenebilir; fakat biri vardır ki, ondan bahsetmek lazımdır: Kabullenmek mi, reddetmek mi? "Neyi?" diye sormayın, cevabını çok iyi biliyorsunuz. Nesne görevindeki bütün sözcük-

lerden bağımsız, insanlar ikiye ayrılır: Kabul edenler ve reddedenler...

NESNELERLE İŞİMİZ YOK

Ben reddedenler tarafında olmayı tercih ediyorum. Neyi reddettim, bilmiyorum. Dedim ya, nesnelere işimiz yok. Şöyle bir düşündüğümde, güzel insanların da hep reddettiğini görüyorum. "Hayır," diyebilmek, karşı durmak, ses çıkarmak, kendini zincirlemek, korkmamak; herkes kat kat giyinirken, çırılçıplak soyunup kendini bir nehrin akışına bırakmak... Bütün bunların bir çeşit "reddediş" olduğunu söylemekte sakınca yok. Buna paralel olarak, Çıplaklar'da anlatılan beş gence de "reddeden" diyebilirim. Evet, onlar da güzel insanlar.

HEPSİ DOST OLMAYA ADAY

Çek yazar Iva Procházková'nın ses getiren gençlik romanı Çıplaklar, ON8 tarafından geçen mayıs ayında basıldı. Esasen Ber-

lin'de yolları kesişen beş gencin hayatlarına eğilen kitap, dış dünyanın insanlar üzerinde kurduğu baskıları da gözler önüne seriyor. Dağılmış aileler, yabancılaşma, uyumsuzluk, uyum problemleri... Farklı biçimlerde de olsa, ergenlik yıllarına rastlayan dönemlerde hayatın sillesini suratlarında hisseden bu beş genç, Çıplaklar'ın sunduğu o sıkıntılı dünyada okuyucuya arkadaşlık ediyor. Kendimizi kâh Elbe'de, kâh Spree'de Slyva'yla beraber yüzerken buluyoruz. Hem de çırılçıplak! Sayfaları çevirdikçe kurgu ilerliyor ve diğerleriyle tanışıyoruz: Filip, Niklas, Evita, Robin... Her biri sıkı birer dostumuz olmaya aday.

ANLAŞILIR BİR HİKÂYE

Romanın bütün postmodern niteliklerine ve bununla beraber gelen zamansal-mekânsal gelgitlerine rağmen, anlatımdaki pürüzsüzlük hemen göze çarpıyor. Akıcı ve anlaşılır bir hikâye

dinliyoruz. Bu noktada romanın çevirmeni Ayça Sabuncuoğlu'nun ve yayınevinin de hakkını teslim etmek gerekiyor. Iva Procházková'nın anlatımı, Ayça Sabuncuoğlu'nun çevirisi ve yayınevinin düzelti sürecindeki neredeyse kusursuz işleri bir araya geldiğinde, önümüzde süratle ve tutarlılıkla akan bir nehre benzeyen bir roman duruyor.

Çıplaklar, bir gençlik romanı olmanın ötesinde, gençliğini yaşamış olan herkesin romanı bana göre. Aynı zamanda, yaşadığımız topraklardakinden farklı bir kültürden besleniyor olsa bile, içerisinde kendimizi bulup yeni dostlarımızın dertleriyle hemhâl olabileceğimiz bir dünya. Çıplaklar, ergenliklerin kanadığı bir hikâyede diğerkâmlığa davet...

ÇIPLAKLAR

Iva Procházková,
Çeviri: Ayça Sabuncuoğlu
On8 Yayınları, 2014.